Reg. No. | | | | | | | | | |

BASSKO 282

Choice Based Credit System Fourth Semester B.A./B.Sc./B.Com. Degree Examination, September 2022
(2019-20 Batch Onwards)
SANSKRIT (Open Elective)

Time : 2 Hours Max. Marks : 40

सूचना : *1)* ***कर्णाटकभाषया, आंग्लभाषया*** *वा उत्तरं लिखत ।*
2) प्रश्नसंख्या ***IV*** *अस्य उत्तरम्* ***संस्कृतेनैव*** *लिखत ।*

I. **द्वयो:** अनुवादं कृत्वा भावं लिखत : **(2×5=10)**

1) प्रपञ्चे सर्वभूतेषु मानव: अतिविशिष्ट:। मानव इति शब्द: एवं सूचयति – यत् तस्य प्रधानक्रिया मनस एवं । एतत् मनोचैतन्यम् उपयुज्य शरीरं, वाचम्, मन: च शुद्धीकृत्य सामान्यं मानवं चित्तस्वास्थ्यसहितं विश्वमानवं परिवर्तयितुं निर्मित: विशिष्ट: मार्ग: पतञ्जलियोग:। मानवस्य चित्तस्य चाञ्चल्यमेव मुलं कारणं सर्वेषां दु:खानाम् । विषयासक्तिरेव कारणम्। स: स्वचित्तवृत्तीनां दासो भूत्वा बंधितोऽहम् इति भ्रान्त्या दु:खमनुभवति। यदा स: स्वचित्तवृत्तिभ्य: बहिरागत्य चित्तवृत्तिनिरोधं कर्तुं समर्थो भवति, तदा स: सर्वतन्त्रस्वतन्त्र: मुक्त इति कथयति महर्षि: पतञ्जलि:।

2) श्रद्धया देयम्। अश्रद्धयाऽदेयम्।
श्रिया देयम् । ह्रिया देयम् । भिया देयम् ।
संविदा देयम् । अथ यदि ते
कर्मविचिकित्सा वृत्तविचिकित्सा वा
स्यात् । ये तत्र ब्राह्मणा: संमर्शिन: ।
युक्ता आयुक्ता:। अलूक्षा धर्मकामा: स्यु: ।
यथा ते तत्र वर्तेरन्। तथा तत्र वर्ते था:।

3) अर्थमनर्थं भावय नित्यम्
नास्ति तत: सुखलेश: सत्यम् ।
पुत्रादपि धनभाजां भीति:
सर्वत्रैषा विहिता रीति:।।

P.T.O.

II. **द्वयोरेव** प्रबन्धात्मकमुत्तरं लिखत : **(2×8=16)**

1) शिष्योपदेशः इति पाठे प्रतिपादितानि जीवनमौल्यानि विमृशत ।

2) योगस्य अष्ट अङ्गानि निरूपयत ।

3) मण्डूकाः सर्पमधिरोहन्ति – पाठस्य सारं लिखत ।

4) नेतृत्वविकासः पाठस्य सारं लिखत ।

III. **एकस्य** टिप्पणीं लिखत : **(1×4=4)**

1) उपनिषत् ।

2) पञ्चतन्त्रम्।

3) नेतृत्त्वविकासः।

4) अन्तरङ्गसाधनानि ।

IV. रिक्तस्थानानि पूरयत । (**दशा**नामेव) : **(1×10=10)**

1) मण्डूकराजस्य नाम ______________ ।

2) नारायणेन नावा वा यथा______________ मे ।

3) वित्तं तेन ______________ चित्तम् ।

4) पश्चाज्जीवति______________ देहे ।

5) वृद्धस्तावत् ______________ ।

6) दुःखस्य मूलं ______________ इति सर्वे जानन्ति ।

7) सर्वेषु यमेषु ______________ प्रधाना ।

8) तपसा ______________ क्षीयते ।

9) ______________ आद्यं खलु धर्मसाधनम् ।

10) अयोग्यः पुरुषो नास्ति ______________ तत्र दुर्लभः ।

11) ______________ एवं नेतृत्त्वम् ।

12) यानि अनवद्यानि______________ ।

13) अलूक्षा ______________ स्युः ।

14) ______________ मा प्रमदः ।

15) ______________ वेदोपनिषत् ।